

Κατασκευή της Θεατρικής Κούκλας

Η επαφή με την κατασκευή και προετοιμασία

Στο βήμα αυτό εισερχόμαστε στο στάδιο της προετοιμασίας της Θεατρικής μας Κούκλας. Πρόκειται για μια διαδικασία την οποία προτείνουμε να κάνουν πρώτα οι εκπαιδευτικοί, υπεύθυνοι ομάδας έτσι ώστε να την ολοκληρώσουν οι ίδιοι δημιουργώντας την κούκλα τους. Έπειτα, θα είναι σε θέση να υποδείξουν και να καθοδηγήσουν τα παιδιά βήμα-βήμα με συγκέντρωση και υπομονή έτσι ώστε κι εκείνα να κατασκευάσουν με την σειρά τους την δική τους κούκλα.

Οι γονείς μπορούν απευθείας να καθοδηγήσουν το παιδί τους στην διαδικασία της κατασκευής ενώ οι ίδιοι προετοιμάζουν την δική τους Θεατρική Κούκλα. Με τον τρόπο αυτό θα μπορούσαν να συμμετέχουν παράλληλα, φτιάχνοντας ο καθένας την δική του Κούκλα.

«Ξεκινώντας από την κατασκευή της κούκλας, ο/η μαθητής/μαθήτρια αναπτύσσει και συντονίζει τη λεπτή κινητικότητα, βιώνει τη χαρά της δημιουργίας, εξερευνά το περιβάλλον και τα υλικά που βρίσκονται γύρω του/της, καλλιεργεί τις αισθήσεις και τη δημιουργικότητά του/της, απολαμβάνει τη μαγεία της τέχνης και «εξελίσσει την αισθαντικότητά του» (Κοντογιάννη, 1992:112).¹

Υποστήριξη και ολοκλήρωση της δημιουργίας

Κατά την διάρκεια της διαδικασίας αυτής στην οποία τα παιδιά κατασκευάζουν την δική τους κούκλα, είναι σημαντικό να υποδεικνύετε το κάθε στάδιο της προετοιμασίας παράλληλα με αυτά. Είναι συνεπώς, λογικό να υπάρχει καθυστέρηση κι όχι ο απόλυτος συντονισμός. Για το λόγο αυτό, οφείλτε να επαναλαμβάνετε τις οδηγίες και να προσφέρετε την βοήθειά σας έτσι ώστε και η ομάδα σας να έχει την ώθηση που χρειάζεται για να ολοκληρώσει αυτήν την διαδικασία.

Σε αυτό το στάδιο, που περιλαμβάνει **αρχή μέση και τέλος** με την ολοκλήρωση της κούκλας, το παιδί μαθαίνει να εκτελεί και να ολοκληρώνει μια ενέργεια. Φτάνει δηλαδή στο τέλος μιας δράσης την οποία έχει ακολουθήσει από την αρχή.

Εσείς, ως δάσκαλος, γονιός ή υπεύθυνος ομάδας έχετε θέσει τον στόχο της δημιουργίας μιας δικής τους θεατρικής κούκλας και τον καθοδηγείτε με τα βήματα αυτά στην επίτευξή του.

Θα παρατηρήσετε πως π.χ. σε μια τάξη ή πολυμελή ομάδα είναι δύσκολη η συγκέντρωση και η εκτέλεση κάθε οδηγίας. Οφείλτε λοιπόν, να παρακινήσετε τους μικρούς/ες κουκλοποιούς να παραμείνουν στην εφαρμογή κάθε βήματος έχοντας την προσοχή τους σε εσάς και στην κατασκευή τους.

Συνεπώς, αναμένετε πως μια ώρα δεν θα είναι αρκετή για την ομάδα σας και θα χρειαστεί να συμβάλετε όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικά έτσι ώστε να κατανοήσουν τις οδηγίες σας καθώς και την σημασία αυτής της διαδικασίας.

Είναι επομένως, σημαντικό να αφιερώσετε όσο χρόνο έχει ανάγκη η ομάδα σας προκειμένου όχι απλώς να ολοκληρώσουν την δημιουργία τους, αλλά και να μάθουν από την δράση αυτή.

Στο περιβάλλον μιας τάξης όπου μερικά παιδιά ολοκληρώσουν πιο γρήγορα την κατασκευή τους, ο εκπαιδευτικός καλό θα ήταν να τα παροτρύνει να βοηθήσουν αυτά που δυσκολεύονται, εξομοιώνοντας τις ταχύτητες ενώ παράλληλα συνεργάζονται.

¹ Λενακάκης, Α., & Λουλά, Μ. (2014). Κουκλοθέατρο και δημιουργικότητα. Μια ερευνητική προσέγγιση, Δημιουργικότητα στην Εκπαίδευση. Πρακτικά 5ου Πανελληνίου Συνεδρίου Εταιρείας Επιστημών Αγωγής Δράμας (σ. 1071), Δράμα: ΕΕΑΔ

Υλικά για την Κατασκευή

- Εφημερίδες (2 ολόκληρες)²
- Χαρτοταινία (Πάχους 2 πόντων)
- Ρευστή Κόλλα
- Χρωματιστά Χαρτιά (Συσκευασίας, Γκοφρέ)

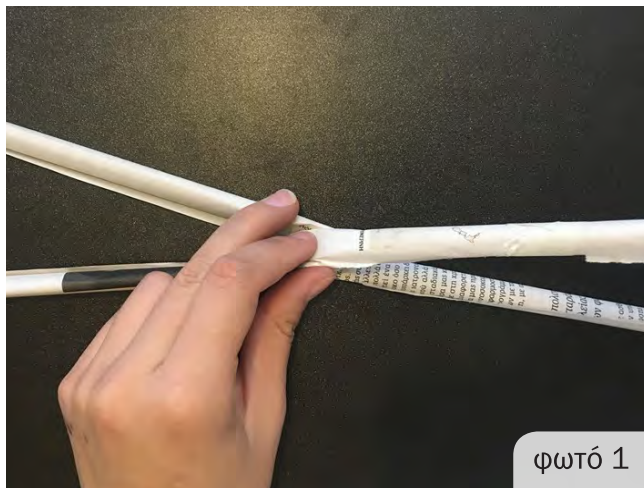
Προετοιμασία Κατασκευής

ΚΟΡΜΟΣ | ΧΕΡΙΑ | ΠΟΔΙΑ

1. Παίρνουμε **τρία (3) φύλλα εφημερίδας** και από το μήκος του κάθε φύλλου, κρατάμε την εφημερίδα από τις άκρες και την **τυλίγουμε** όσο το δυνατό πιο σφιχτά, σχηματίζοντας ένα **μακαρόνι**. Δημιουργούμε συνολικά τρία τέτοια μακαρόνια με τα φύλλα μας.
2. Μόλις ολοκληρώσουμε, τοποθετούμε γύρω από τις δυο άκρες λίγη χαρτοταινία για να το **στηρίξουμε**.
3. **Διπλώνουμε** και τα τρία ακριβώς στη μέση, δημιουργώντας **τρεις λαβίδες**.
4. Παίρνουμε τις δυο και τις τοποθετούμε **τη μία μέσα στην άλλη**. Με αυτόν τον τρόπο σχηματίζονται τα πόδια και ο κορμός της κούκλας (φωτό 1).
5. **Στηρίζουμε** τις δυο άκρες γύρω από την «σύνδεση» που δημιουργήσαμε με λίγη χαρτοταινία έτσι ώστε να παραμείνει σταθερή (φωτό 2).
6. Με το ίδιο κομμάτι της χαρτοταινίας **τυλίγουμε** την αρχή του ενός ποδιού για να μην επιμηκύνεται η μια πλευρά (φωτό 2).
7. Με την τρίτη λαβίδα θα δημιουργήσουμε τα χέρια. Στη λαβίδα του κορμού **περνάμε τη λαβίδα των χεριών** αφήνοντας ένα περιθώριο που θα είναι ο λαιμός της κούκλας μας (φωτό 3).
8. **Τυλίγουμε την ένωση** των δυο λαβίδων (χέρια – κορμός) με τον ίδιο τρόπο που κολλήσαμε τον κορμό με τα πόδια, δηλαδή τη λαβίδα από πάνω και μαζί το ένα χέρι αλλά και από κάτω για να μείνει σταθερό.

ΚΕΦΑΛΙ

9. Παίρνουμε ακόμη ένα φύλλο εφημερίδας και **τσαλακώνοντάς το στη μέση**, δημιουργώντας ένα **παπιγιόν** (φωτό 4), και το τοποθετούμε στην αρχή του κορμού (λαιμός) τσακίζοντας τη μια του άκρη προκειμένου να το κρατά. Με τον ίδιο τρόπο τσακίζουμε από πάνω και την άλλη άκρη προκειμένου να «**εγκλωβιστεί**» (φωτό 5).
10. **Στηρίζουμε** με χαρτοταινία γύρω από την σύνδεση αυτή για να μείνει σταθερό. Αυτό θα γίνει ο **άξονας** (σπόνδυλος βάσης κεφαλιού) για το κεφάλι της κούκλας μας (φωτό 6).
11. **Τσαλακώνουμε** την μια άκρη του παπιγιόν που θα

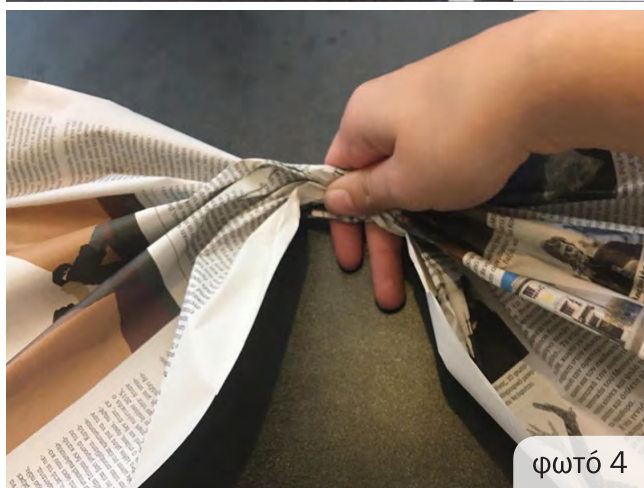
φωτό 1

φωτό 2

φωτό 3

φωτό 4

² Είναι σημαντικό κατά την προετοιμασία της Θεατρικής Κούκλας, τα παιδιά να μάθουν να επαναχρησιμοποιούν ήδη υπάρχοντα υλικά. Για το λόγο αυτό, σε περίπτωση που δεν υπάρχει εφημερίδα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ένα έντυπο free press.

είναι το πίσω μέρος του κεφαλιού κι έπειτα την άλλη που θα είναι το μπροστινό. Προσπαθούμε να σχηματίσουμε **δύο οβάλ σχήματα** με τα χέρια μας που θα σχηματίσουν ένα κεφάλι. Σχηματίζεται έτσι ένα οβάλ μπροστά (πρόσωπο) και ένα οβάλ στο πλάι (φωτό 7). Σε περίπτωση που δεν είναι αρκετός ο όγκος του παπιγιόν μας, προσθέτουμε γύρω από αυτόν ένα ακόμη φύλλο εφημερίδας.

- 12. Σταθεροποιούμε** το κεφάλι της κούκλας, περνώντας χαρτοταινία γύρω του έτσι ώστε να μοιάζει με τον όγκο ενός κεφαλιού.

ΑΡΘΡΩΣΕΙΣ

- 13. Για να δημιουργήσουμε τις αρθρώσεις της Κούκλας, τσακίζουμε στα πόδια** τα σημεία για τα γόνατα και τις φτέρνες. Με λίγη χαρτοταινία, τυλίγουμε πάνω και κάτω από τις τσακίσεις αυτές για είναι σταθερές προσέχοντας να μην καλύψουμε τις αρθρώσεις (φωτό 8).

- 14. Όμοια, τσακίζουμε στα χέρια**, τα σημεία πάνω και κάτω από τον αγκώνα και τον καρπό, τυλίγοντας γύρω τους λίγη χαρτοταινία.

ΣΩΜΑ | ΚΟΙΛΙΑ | ΣΤΗΘΟΣ | ΛΕΚΑΝΗ

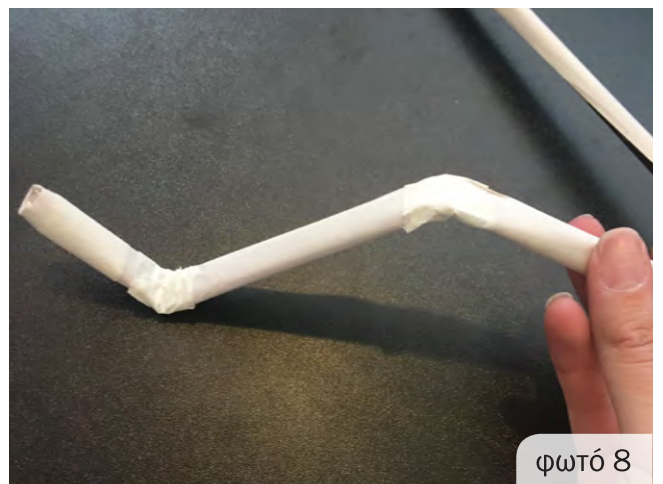
- 15. Για να δημιουργήσουμε το σώμα της Κούκλας, σχηματίζουμε ένα λεπτό παπιγιόν** και το τοποθετούμε πάνω ακριβώς από τα χέρια της προσέχοντας να μην καλύψουμε το λαιμό (φωτό 9).

- 16. Εάν επιλέξουμε να δημιουργήσουμε γυναίκα**, τσαλακώνουμε τις δυο άκρες του παπιγιόν σε μικρές σφαίρες που θα είναι τα **δύο στήθη** της. Περνάμε με χαρτοταινία γύρω από αυτά **χωρίς όμως να τα ενώσουμε** στο μπροστινό σημείο, για να είναι ευδιάκριτα (φωτό 10).

- 17. Εάν επιλέξουμε να δημιουργήσουμε άντρα**, κατεβάζουμε τις δυο άκρες του παπιγιόν, προς τη λεκάνη της κούκλας μας έτσι ώστε να σχηματιστεί **το στέρνο** (φωτό 11).

- 18. Για την κοιλιά** της κούκλας, τυλίγουμε ένα παπιγιόν από το πίσω μέρος και τσαλακώνουμε ελαφρώς τη μία άκρη και περνάμε από πάνω την άλλη φτάνοντας μέχρι το σημείο της πλάτης όπου μπορούμε να δημιουργήσουμε τους δυο ώμους. Τυλίγουμε με χαρτοταινία τα σημεία που προσθέσαμε.

- 19. Κάτω από την κοιλιά** τυλίγουμε από μπρος προς τα πίσω ένα ακόμη παπιγιόν και τσαλακώνοντας τις δυο άκρες στο πίσω μέρος σχηματίζουμε τα **οπίσθια**. Τυλίγουμε με χαρτοταινία τη λεκάνη από μπροστά με την πλάτη καθώς και το πίσω μέρος **χωρίς όμως να τα ενώσουμε** (φωτό 12).

Φροντίδα και Διακόσμηση

Πως θα κρατήσω την Κούκλα μου σε καλή κατάσταση

Μετά την ολοκλήρωση της κατασκευής και πριν την διαδικασία της προσωπικής μας «διακόσμησης», επιστρέφουμε στα σημεία των αρθρώσεων και τυλίγουμε ξανά τις τσακίσεις και στην συνέχεια συνεχίζουμε με την χαρτοταινία σε όλο το πόδι προκειμένου να το προστατέψουμε από οποιαδήποτε φθορά.

Η Μαγική μας Κόλλα

Ένα ακόμη εργαλείο που θα σας χρειαστεί εάν θέλετε να τελειοποιήσετε την Θεατρική σας Κούκλα, αλλά και για να την προφυλάξετε από τυχόν φθορές, είναι η παρασκευή της αλευρόκολλας. Το «μαγικό φίλτρο» αυτό, σας βοηθάει να «παπιετάρετε» την κούκλα σας γιατί ουσιαστικά, την απλώνετε στο σημείο που θέλετε και στεγνώνει χωρίς να αφήνει σημάδια. Η τεχνική αυτή περιλαμβάνει ουσιαστικά χαρτί περιτυλίγματος το οποίο θα κολλήσετε στα άκρα αλλά και στο κεφάλι της Κούκλας με τη Μαγική μας Κόλλα, θα περιμένετε περίπου 1 ώρα μέχρι να στεγνώσει και θα είναι έτοιμη χρησιμοποιηθεί! Το χαρτί αφής καλό θα ήταν να είναι στο χρώμα του δέρματος, χρωματίζοντας την Κούκλα σας.

Για την κατασκευή της δείτε παρακάτω:

Υλικά

- 1 μέρος αλεύρι
- 3 μέρη νερό
- 1 μέρος Ατλακόλ

Παρασκευή

Βάζουμε σε ένα κατσαρολάκι το αλεύρι. Προσθέτουμε σταδιακά το νερό ανακατεύοντας με ένα πιρούνι ή σύρμα. Αρχικά μέχρι να γίνει σαν ζύμη και τελικά ώσπου να αραιώσει και να γίνει το μίγμα ρευστό. Βάζουμε το κατσαρολάκι σε χαμηλή φωτιά και ανακατεύουμε ενώ οραματιζόμαστε την ιστορία που θα δραματοποιήσουμε. Ανακατεύουμε μέχρι το μίγμα να πήξει και να γίνει χυλός. Κατεβάζουμε από την φωτιά και αφήνουμε να κρυώσει. Προσθέτουμε ένα μέρος ατλακόλ. Το μίγμα σας είναι έτοιμο για πολλά μαγικά!

Ένδυση και χαρακτηριστικά

Εάν ακόμα, επιθυμείτε να δώσετε παραπάνω όγκο σε κάποια σημεία του σώματός της, όπως είναι η κοιλιά ή τα άκρα, μπορείτε να το πραγματοποιήσετε ακολουθώντας της ίδια μέθοδο με αυτήν της κατασκευής.

Πιο συγκεκριμένα, εάν π.χ. θέλετε να δημιουργήσετε πιο έντονες γάμπες σε έναν χαρακτήρα, με ένα κομμάτι εφη-

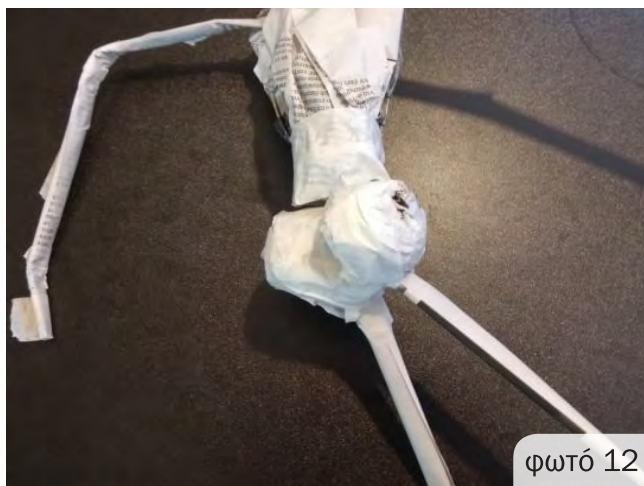
φωτό 9

φωτό 10

φωτό 11

φωτό 12

μερίδας τυλίγεται το σημείο αποφεύγοντας της αρθρώσεις, και μόλις φτάσετε στον επιθυμητό όγκο, κόβετε το περισσευούμενο και το τυλίγετε με χαρτοταινία.

Προκειμένου να δημιουργήσουμε περισσότερα χαρακτηριστικά στην Κούκλα μας, σας προτείνουμε να δοκιμάσετε να την διακοσμήσετε με τα χρωματιστά χαρτιά.

Μπορείτε να φτιάξετε μαλλιά, μακριά, κοντά, ακόμα και με πλεξούδες και με τη ρευστή κόλλα να δημιουργήσετε μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα, σύμφωνα με τον χαρακτήρα που θα υποδυθεί.

Όσον αφορά την ένδυση της Κούκλας σας, μπορείτε να κόψετε τον τύπο του κάθε ρούχου από τα χρωματιστά χαρτιά και να το κολλήσετε. Μην διστάσετε να πειραματιστείτε με τα χρώματα και τα σχήματα των ενδυμάτων της Κούκλας σας, διασκεδάστε με αυτά και ολοκληρώστε τον χαρακτήρα της!

Κατασκευάζοντας εξαρχής ουδέτερες Κούκλες (Γυναίκες & Άντρες) χωρίς περαιτέρω διακόσμηση και δημιουργώντας παράλληλα διαφορετικά ρούχα, η δραματοποίηση γίνεται ακόμα πιο εύκολη με την αλλαγή της ενδυμασίας για κάθε χαρακτήρα.

Αυτές οι δημιουργίες με μια γρήγορη διακόσμηση (ρούχο) χρησιμεύουν μετά την παράδοση του μαθήματος όπου τα παιδιά θα αυτοσχεδιάζουν αυτά που μάθανε έτσι ώστε να συγκρατούν καλύτερα την παράδοση μέσω του θεατρικού παιχνιδιού με την κούκλα.

